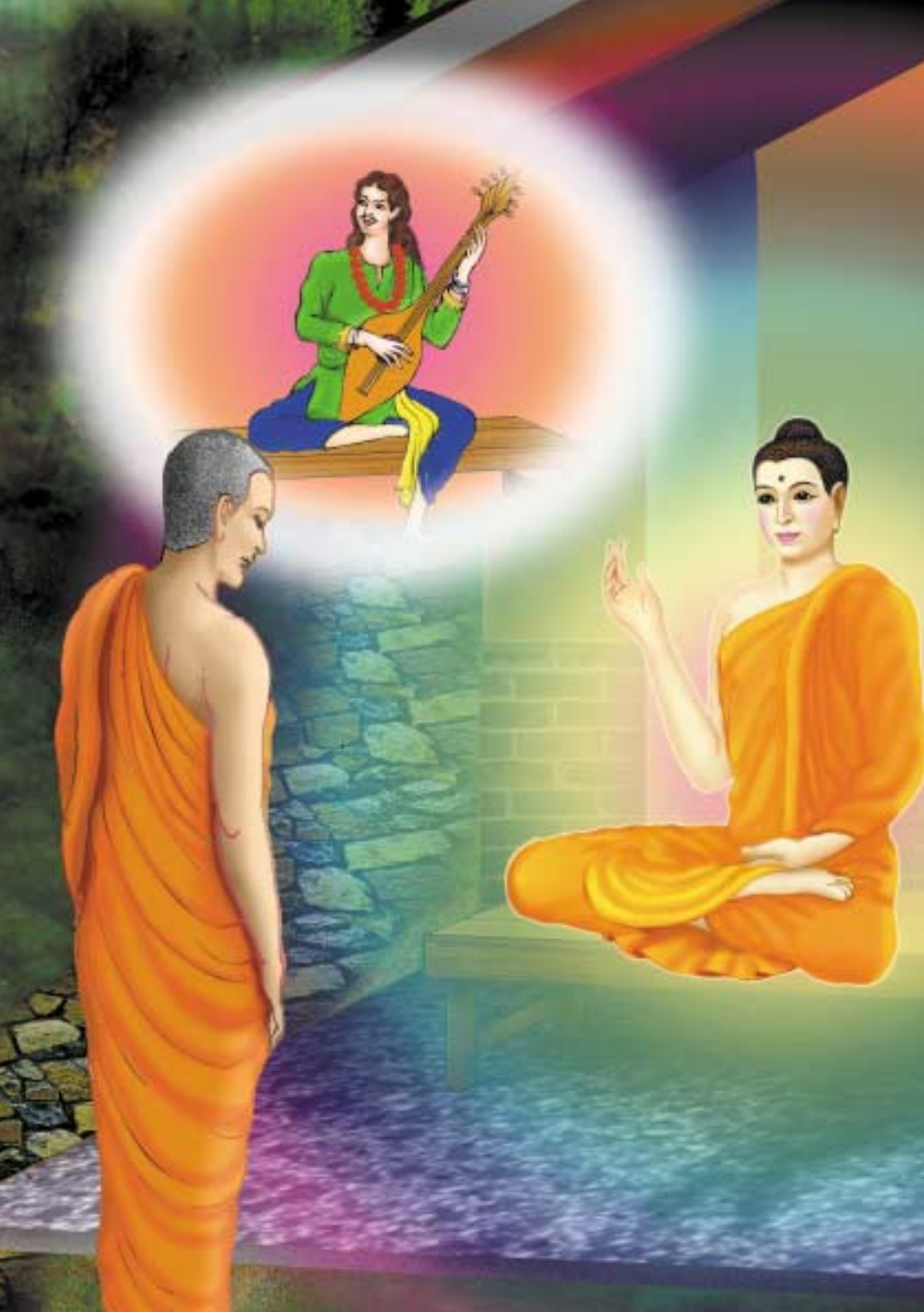

พ ร ะ โ ส ณ โ ก พื ้ วิ ส เ ถ ร ะ

ควรทำวันคืนไม่ให้เปล่าจากประโยชน์
ไม่ว่าจะน้อยหรือมากก็ตาม
เพราะวันคืนผ่านบุคคลใดไป ชีวิตของบุคคลนั้น
ย่อมพร่องจากประโยชน์นั้น

พระโสณโกปิวิเสระ

๑๒๓

พระรัตนตรัยเป็นสรณะอันเกษม เป็นที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุดของสรรพสัตว์ทั้งหลาย มีอานุภาพเป็นอจินไตย ยิ่งใหญ่ไม่มีประมาณ เกินกว่าที่ผู้มีรู้มีญาณจะคาดคะเนเอาได้ ผู้ที่เข้าถึงพระรัตนตรัย เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระรัตนตรัย จึงจะخابซึ่งในพระคุณอันไม่มีประมาณ เมื่อมีทุกข์ท่านจะช่วยขจัดปัดเป่าให้พ้นทุกข์ มีสุขแล้วก็ทำให้สุขยิ่งขึ้นไป ชีวิตของเราจะได้รับการคุ้มครองดูแลจากท่าน ทำให้ปลอดภัยจากภยันตรายทั้งปวง ผู้รู้ทั้งหลายจึงยึดพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึกสูงสุดในชีวิต การทำสมาธิภาวนา ฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง เป็นวิธีเดียวเท่านั้นที่จะทำให้เราเข้าไปพบพระรัตนตรัยภายในได้

มีวาระพระบาลีที่พระสิริมณฑลเถระกล่าวไว้ในขุททกนิกาย เถรคาถา ว่า

“อโมฆํ ทิวส์ กยิรา อุปเปน พหุเกณ วา
ยํ ยํ วิวหเต รตุติ ตพุนนตสฺส ชีวิตํ

ควรทำวันคืนไม่ให้เปล่าจากประโยชน์ ไม่ว่าจะน้อยหรือมากก็ตาม เพราะวันคืนผ่านบุคคลใดไป ชีวิตของบุคคลนั้น ย่อมพร่องจากประโยชน์นั้น”

ฤดูกาลเข้าพรรษาได้ผ่านพ้นไปแล้ว เหมันตฤดู คือ หน้าหนาวเข้ามาแทน หลายท่านได้ตั้งใจสั่งสมบุญกันมาตลอด

พระโศภนโกวิทเสถระ

๑๒๘

พรรษา ไม่ว่าจะเป็นการให้ทาน รักษาศีล หรือเจริญภาวนา ต่างทำได้อย่างบริสุทธิ์บริบูรณ์ และหากมองย้อนกลับไปถึงจะเป็นภาพประวัติศาสตร์ชีวิตอันงดงาม สมกับที่ได้ชื่อว่า เราเกิดมา เพื่อสร้างบารมี มีพระนิพพานเป็นเป้าหมาย หลายท่านมาวัดทุกวันอาทิตย์ มาร่วมสร้างบารมีกับหมู่คณะใหญ่ หลากๆ ครอบครัวเพิ่มเติมบุญบารมีจากที่ได้รักษาศีล ๕ เป็นประจำ ก็ยกระดับจิตใจขึ้นมาเป็นรักษาศีล ๘ ในวันสำคัญและวันพระต่างพร้อมใจกันนั่งสมาธิเจริญภาวนาทุกวันมิได้ขาด นี่เป็นสิ่งที่น่าปีติยินดี หลวงพ่อชอนนุโมทนาบุญในความตั้งใจดีของทุกๆ ท่านด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะออกพรรษาแล้ว แต่สิ่งที่เรายังคงต้องทำกันต่อไปคือการสร้างบารมีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป ทำความเพียรเพื่อชำระกาย วาจา ใจ ให้ใสสะอาดบริสุทธิ์ トラบใดที่เรายังไม่ถึงที่สุดแห่งทุกข์ ไม่ถึงที่สุดแห่งธรรม ก็ต้องสร้างบารมีสั่งสมบุญกันไปทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นบุญเล็กบุญน้อยเราต้องเก็บเกี่ยวเอาไปให้ได้มากที่สุด ไม่ยอมให้วันเวลาผ่านไปอย่างไรคุณค่าคือ ไม่ให้ว่างเว้นจากคุณงามความดีนั่นเอง

หลวงพ่อย้ำเสมอว่า บางสิ่งบางอย่างเราก็ควรสันโดษ แต่บางอย่างต้องทุ่มเทชนิดเอาชีวิตเป็นเดิมพัน โดยเฉพาะการสั่งสมบุญ และการทำความเพียรเพื่อเพื่อกิเลสอาสวะที่นอน

พระโสมโกวิธเถระ

๑๒๕

เนื่องอยู่ในใจนั้น เป็นสิ่งที่ต้องทุ่มเทชีวิตจิตใจเอาจริงเอาจังกัน เพราะการสั่งสมบุญ และการปรารภความเพียรนี้ ต้องทำให้ต่อเนื่องสม่ำเสมอ เหมือนเป็นลมหายใจเข้าออกของเราอย่างนั้น ที่จะต้องทำกันทุกเวลานาที ทำกันไปทุกฤดูกาล ไม่ว่าจะเป็นหน้าร้อน หน้าฝนหรือหน้าหนาว ทุกฤดูกาลคือ เวลาแห่งการสร้างความดี คิดกันอย่างนี้ ใจเราจะได้เกาะเกี่ยวอยู่กับบุญกุศล และหาวิธีการว่าทำอะไรใจจึงจะหยุด ทำอย่างไรใจถึงจะนิ่ง ทำอย่างไรจะเข้าถึงพระธรรมกายได้ ถ้าคิดกันอย่างนี้ พญามาร สะดุ้งพริบทีเดียว เพราะพญามารจะหวั่นไหวต่อผู้มีใจหยุดนิ่ง

*พระโสมเถระ ท่านเป็นต้นแบบของผู้ที่ปรารภความเพียรอย่างไม่ลดละ ไม่ได้เป็นไม่เลิกเด็ดขาด ยอมตายกันเลย เป็นผู้ที่พวกเราควรยึดเอาเป็นแบบอย่าง จะได้มีกำลังใจในการทำ ความเพียร ก่อนมาเกิดในสมัยพุทธกาลนั้น ท่านเป็นลูกชายของมหาเศรษฐี ได้มีโอกาสสร้างบรรณศาลถวายพระปัจเจกพุทธเจ้า และปลูกผ้ากัมพลเป็นทางเดินสำหรับพระปัจเจกพุทธเจ้าด้วย ขณะนั่นเอง ลูกเศรษฐีเห็นรัศมีออกจากสระของพระปัจเจกพุทธเจ้า กระแทกกับสีของผ้ากัมพลดูแล้วเลื่อมพราย

พระโสณโกปิวิเสสเถระ

๑๓๐

งดงาม เกิดความเลื่อมใสศรัทธามาก จึงตั้งจิตอธิษฐานว่า “ทันทีที่พระองค์เจ้าเหยียบผ้ากัมพล ปรากฏแห่งผ้ากัมพลนี้ แวววาวอย่างยิ่ง ฉันทใด แม้วรรณะแห่งมือและเท้าของข้าพเจ้า จงงดงามอย่างนั้นในที่ที่ข้าพเจ้าเกิดแล้ว ฉันทนั้น ขอให้ผัสสะของข้าพเจ้า จงมีความนุ่มนวลละเอียดอ่อน เหมือนกับผัสสะของผ้ากัมพลที่ฟอกแล้วถึง ๗ ครั้งด้วยเถิด”

บุญกุศลที่ท่านทำด้วยความศรัทธาในครั้งนั้น ส่งผลให้ท่านไปเกิดเป็นเทวดาผู้มีฤทธานุภาพมาก เสวยสุขอยู่ในสุคติภูมิเป็นเวลายาวนาน ครั้นมาในสมัยพุทธกาลนี้ ท่านได้มาเกิดเป็นลูกเศรษฐีอีก เนื่องจากเป็นผู้มีผิวพรรณวรรณะที่ละเอียด และมีรัศมีออกจากกาย พ่อแม่จึงตั้งชื่อว่า โสณกุมาร พวกพี่เลี้ยงนางนมช่วยกันดูแลท่านเป็นอย่างดีให้มีความสุขเหมือนเทพกุมาร เนื่องจากท่านเป็นผู้มีบุญมาก เวลาจะเดินไปทางไหน ฝ่ามือฝ่าเท้าของโสณกุมาร ซึ่งมีวรรณะผ่องใส มีเส้นขนขาวใสเหมือนแก้วมณีเกิดที่ฝ่าเท้า มีความละเอียดอ่อนเหมือนสัมผัสของปุยฝ้ายที่ฟอกแล้วถึง ๗ ครั้ง ความปรารถนาอันใดที่ท่านตั้งไว้ ก็สำเร็จสมปรารถนาทุกอย่าง

ทุกขณะที่โสณกุมารก้าวเดินไป จะต้องนิมิตมารรองรับฝ่าเท้าตลอดเวลา ถ้าไปไกลๆ ก็มีรถหรือวอทองแห่ไป และหากโสณกุมารโกรธใครขึ้นมา จะพูดไม่เหมือนคนอื่น ท่านจะบอกว่า

พระโสมนังโกปิยสเถระ

๑๓๑

“เดี๋ยวก็ลงเหยียบบนพื้นดินชะหรงก” ทำเอาคนใช้ตกอกตกใจ กันใหญ่รีบเกลี้ยกล่อมให้ท่านเดินบนพรม ผู้มีบุญมากจะได้รับ สมบัติที่ประณีต และมีคนเอออกเอาใจอย่างนี้

เมื่อมีโอกาสดำฟังธรรมจากพระผู้มีพระภาคเจ้า ท่าน เข้าใจเรื่องราวของตนเองว่า ความสุขที่ยิ่งกว่าเบญจกามคุณที่ ท่านได้รับอยู่นี้ ยังมีอยู่ เป็นความสุขที่ไม่ต้องอาศัยวัตถุภายนอก หากเป็นความสุขที่เกิดจากการชำระกาย วาจา ใจให้สะอาด บริสุทธิ์ที่สุด จนกระทั่งหลุดพ้นจากกิเลสอาสวะทั้งหมด ความ สุขแบบนี้เป็นสิ่งที่ตัวท่านเอง และมวลมนุษยชาติ ต่างพากัน แสวงหา และเมื่อท่านได้มาพบเส้นทางอันบริสุทธิ์นี้แล้ว จึง ตัดสินใจสละความสุขทั้งหมดทางโลก ออกบวชเป็นสาวกของ พระผู้มีพระภาคเจ้าทันที

ครั้นบวชแล้ว ท่านตั้งใจมั่นว่าจะต้องทำใจให้บริสุทธิ์ หมดนิง ระลึกถึงพระพุทธพจน์ที่ว่า สัพพทกฺขณิสสรณนิพฺพาน สจฺฉิกรณตฺถาย คือบวชมาแล้วจะต้องทำพระนิพพานให้แจ้งให้ได้ เนื่องจากท่านเป็นผู้มีฝ่าเท้าที่ละเอียดอ่อนมาก เวลาเดินจงกรม จึงรู้สึกเจ็บปวด เท้าของท่านถึงกับบวมเป่งขึ้นมาและมีเลือดไหล ทำให้ได้รับความทุกข์ทรมานมาก แต่ท่านก็อดทนไม่ให้สิ่งเหล่านั้น มาเป็นอุปสรรค จนพระบรมศาสดาต้องเสด็จมาโปรด และแนะ ฤคโถบายที่จะให้เข้าถึงธรรมอย่างง่าย ๆ

พระโสณโกปิวิสเถระ

๑๓๒

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสถามว่า “ดูก่อนโสณะ เมื่อครั้งเธอยังเป็นคฤหัสถ์ เธอมีฝีมือในการเล่นพิณมิใช่หรือ” พระเถระทูลตอบว่า “อย่างนั้น พระพุทธเจ้าข้า” พระพุทธองค์ตรัสถามต่อไปว่า “โสณะ เธอจะสำคัญความข้อนั้นเป็นไฉน คราวใดสายพิณของเธอตึงเกินไปก็ดี หย่อนเกินไปก็ดี คราวนั้นเสียงพิณของเธอยอมไม่ไพเราะเสนาะโสตทั้งต่อตัวเธอเอง และผู้ฟังก็ไม่ชอบใจมิใช่หรือ” “อย่างนั้น พระพุทธเจ้าข้า”

“ดูก่อนโสณะ คราวใดที่สายพิณของเธอไม่ตึงนัก ไม่หย่อนนัก ซึ่งได้พอดีๆ คราวนั้น เสียงพิณของเธอก็มีเสียงไพเราะน่าฟังใช่ไหม” “เป็นอย่างนั้น พระพุทธเจ้าข้า” “ดูก่อนโสณะ การปรารภความเพียรก็เช่นเดียวกัน หากมีความตึงเครียดเกินไป จะเป็นไปเพื่อความฟุ้งซ่าน ความเพียรที่ย่อหย่อน จะเป็นไปเพื่อความเกียจคร้าน ฉะนั้น เธอจงตั้งความเพียรแต่พอเหมาะ จงรู้ข้อที่อินทรีย์ทั้งหลายเสมอกัน และจงถือนิมิตในความสม่ำเสมอขึ้นเถิด” เมื่อพระเถระทราบดีว่าต้องแสวงหาความพอดี คือ มีทั้งความสบายกาย และสบายใจในการเจริญภาวนา ทำสองอย่างควบคู่กันไป ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน และทำให้ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ในที่สุดท่านก็สมปรารถนาได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ เข้าถึงความเต็มเปี่ยมของชีวิต

พระโสณโกปิวิเสสเถระ

๑๓๓

พวกเราเหมือนกัน การปรารภความเพียรนั้น นอกจาก
จะมีความตั้งใจดีแล้ว ต้องรู้จักปรับปรุงแก้ไขวิธีการด้วย ตั้งไป
ก็ผ่อน หย่อนไปก็ปรับใหม่ ให้พอดีๆ เพราะการปฏิบัติธรรมคือ
การแสวงหาความพอดี ค่อยๆ ทำไป ใจเย็นๆ อย่ากลัวช้ากลัว
เสียเวลา อย่ากลัวว่าจะปฏิบัติไม่ได้ หลวงพ่อรับรองว่าหาก
พวกเราทุกคนปรารภความเพียรอย่างต่อเนื่อง คิดแต่เรื่อง
ศูนย์กลางกาย ตามที่หลวงพ่อนำพาไว้ เอาใจจดจ่ออยู่ที่ตรงนั้น
ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถไหน ก็หยุดนิ่งอยู่ที่ตรงนั้นอย่างสบายๆ
รับรองว่าจะสมปรารถนาทันทุกคน ถ้าเราหมั่นสังเกต จะพบ
เหตุแห่งความบกพร่อง และช่องทางแห่งความสำเร็จ ช่องทาง
ที่จะทำให้เราเข้าถึงธรรมนั้นมีอยู่แล้ว เหลือแต่ทำให้ถูกวิธี
ทำให้สม่ำเสมอ ดังนั้นให้หมั่นฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ปรารภความ
เพียรให้เต็มที่ ทำกันไปจนกว่าจะเข้าถึงพระธรรมกาย มีพระ-
รัตนตรัยเป็นที่พึ่งภายในกันทุกคน

